

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

537. An, & qualiter Pensionarius obligatus sit recitare obligantur Beneficiati, aut saltem Officium B. Virginis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

senfit, vel sit successor primi consentientis in beneficio ante solutionem, qui condemnari non potest ad solutionem pensionis, quousque pensionarius conditiones requisitas in reservatione probet. Et sic, dum pensio est reservata sub conditione, pensionarius illam tenetur iustificare, etiam si agat contra eum, qui pensioni consensit, non solum in petitorio, in quo id procedit, etiam si sit in possessione exigendi, eod quod consensus ille intelligatur praestitus sub eadem conditione, & recipit eandem conditionem, sub qua pensio est reservata. *Garc. loc. cit. n. 464.* citans *Gig. de pens. q. 85. n. 10.* & *Rot. in Salman. pens. Anno 1593.* Plura de his & accuratius infra, ubi qualiter literae sint exhibendae ante exactorem pensionis.

3. Porro quod dictum, teneri pensionarium in petitorio verificare conditionem & narrata in reservatione, etiam si sit in quasi possessione exigendi, id limitandum primo hoc modo: nisi per longissimum tempus, puta per annos triginta fuerit in tali possessione; quia ex observantia & lapsu longissimi temporis praesumitur gratia, & ejus narrativa iustificata. *Garc. loc. cit. n. 478.* citans pro hoc aliquot *Rotae* decis. quamvis *a. n. 481.* hoc ipsum procedere dicat, dum constat de titulo & reservatione pensionis, agiturque solum de iustificatione illius; eod quod, si de his non constat (cum beneficia praesumantur non gravata pensione, sed libera) ne quidem ex quadragenaria possessione praesumatur titulus & reservatio, saltem in petitorio; in possessorio namque probabile videtur, praesumi titulum ex possessione longi temporis, nempe decennali, dum non est contra possidentem vehementer praesumptio, uti id ipsum, nempe necesse esse, ostendere titulum, etiam in iudicio possessorio, ubi pensionarius non fuit in possessione per longum tempus, docent *Gig. q. 47. n. 4.* *Azor. p. 2. l. 8. c. 13. q. 2.* apud *Castrop. loc. cit.* qui & ipse absolute subiungit; proinde, si pensionarius agat in iudicio possessorio, siue petitorio, quomodocunque procedat, tamen si sit in possessione exigendi, debet ostendere titulum & reservationem pensionis.

4. Limitandum id ipsum secundo, ut tradit *Garc. n. 491.* citato *Salust. Tiberio in pract. Auditoris Camer. l. 3. c. 3. n. 22.* Puteo *Achill. &c.* ut opus non sit per pensionarium iustificari gratiam & reservationem, ubi pensio reservata motu proprio, eod quod narrativa facta alieni, in qua fundatur Papa, probat, si emanavit motu proprio, etiam si addit verbum illud *ut accepimus*, quia illud non Papae, sed partis narrationem importat in gratia ad supplementationem signata; secus ac verbum illud, *ut intelleximus*, quod non refertur ad partem; item ac verbum illud, *ut asseritur*, quod tanquam generale & personale non censetur probatum per imponentem, ac ideo, quod per illud narratur, non est verificandum per partem, prout haec tradit *Garc. n. 495.* De cetero licet stet in narrativa facta motu proprio in reservatione pensionis, posse tamen probari contrarium, & eo probato corrumpere gratiam, tradit *ibid. Garc. n. 502.* eod quod licet clausula *motus proprii* tollat subreptionem, dum tamen exprimitur falsa causa, seu qualitas falsa de facto alieno, nihil prodest, probato contrario, saltem, si talis est gratia, ut difficilius concederetur, quia dicta clausula non operatur ultra mentem concedentis, & intelligitur, veris existentibus expressis. *Garc. n. 503.* citatis quamplurimis. Vide de hoc puncto necessitatis ostendendi literas reservationis

pensionis pluribus infra, ubi qualiter exhibendae in ordine ad obtinendam solutionem & executionem.

Quaestio 536. An pensionarius teneatur probare possessionem & jus illius, qui primo consensit pensioni?

Respondeo: Teneri ad hoc pensionarium ad instantiam successoris, nisi esset successor ejus in jure illius, tradit *Garc. p. 1. c. 5. n. 511.* eod quod pensio peti non possit ab eo, qui non esset vel successor juris, vel possessionis consentientis, ut *Garc. ibid. n. 512.* Et poterit successor illius consentientis docere de non bono jure illius consentientis, qui proinde frustra consensit pensioni. *Garc. n. 513.* dicens, hinc verum non esse, quod tradit *Gonz. gl. 5. §. 9. n. 59.* cujus doctrinam nos secuti sumus supra, ubi, quod collatione nulla, adhuc subsistat pensio reservata tertio alicui. Quod si vacante beneficio per obitum, Papa illud conferat Petro, reservata super illo pensione Joanni, & dicta illa collatio facta Petro sit nulla ex aliquo vitio obreptionis seu ob incapacitatem Petri, & hinc tertius imperet illud beneficium vacans ut prius per obitum, quamvis in gratia huic tertio facta non sit reservata aliqua pensio, teneri nihilominus hunc tertium solvere pensionem, quia prima concessio continebat duas gratias, nempe collationis factae Petro, & pensionis reservatae Joanni, quarum una deficiente, nempe gratia collationis, non deficit altera pensionis. Verum non video, quomodo hac doctrina *Gonz.* repugnet *Garcia*, dum *Gonzalez* non loquitur de pensione reservata ex consensu alicujus habentis jus in illo beneficio gravato (in quo casu nimirum, si Papa prius conferret illud beneficium vacans per obitum Petro, & de consensu hujus collatarii reservaret super illo pensionem Joanni, ad summum procederet, quod vult *Garcias*, nimirum collatione tali existente nulla, & consequenter etiam consensu nullo, & nihil operante, pensionem illam tertio reservatam fore nullam) sed de pensione imposita beneficio vacante. De cetero ad confirmandam responsum suam ait *Garc. n. 514.* etiam resignatarium, non obtinente consensu, acceptance & approbatione juris (intellige resignantis) ac pensionis, posse adhuc dicere de nullitate pensionis, si vult probare non jus & falsitatem causae, prout resolutum ait, in *Valentin. pens. 17. Jun. 1583.* quam decisionem ad solum recitat. Quod autem tradit *Rebuffus de pacif. poss. n. 156. alias 137.* semel imposita pensione, non posse allegari, resignantem nunquam habuisse jus, id inquam, ait *Garc. n. 515.* procedere in iudicio executionis, de qua *ibidem* loquitur *Rebuff.*

Quaestio 537. An, & qualiter pensionarius obligatus sit recitare officium canonicum, quod recitare obligantur beneficiati, aut saltem officium B. Virginis?

Respondeo ad primum: Clerici pensionarii quae tales non tenentur recitare officium majus seu Canonicum. *Azor. p. 2. l. 8. c. 12. q. 2.* *Barb. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 11.* *Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 86.* *Garc. p. 1. c. 5. n. 65.* citans quamplurimos contra *Gamb. de pot. Leg. l. 6. n. 326.* & *Guerzaro* apud eundem *Garc. n. 66.*

2. Re-

2. Respondeo ad secundum primò: Tenentur tamen hodieum ex constitutione Pij V. *Ad perpetuam rei memor.* quæ est in Bullar. novo 137. recitare quotidie officium parvum B. Virginis. Ventrigl. *loc. cit.* Lott. l. 1. q. 45. n. 16. (addens ex Navar. in *man. c. 24. n. 8.* ante hanc constitutionem hos pensionarios ratione pensionis non fuisse obligatos ad preces aliquas fundendas) Corrad. in *pr. benef. l. 1. c. 5. n. 160.* Azor. *loc. cit.* dicens, constitutionem illam tenere & ligare. Barbof. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* n. 69. citans præter alios Ledesm. p. 2. tr. 9. c. 4. *concl. 6. difficult. 2.* Vegam. p. 2. c. 65. *casu 1.* Rodriq. to. 1. c. 140. n. 5. Aragon, & c. qui dicant hanc constituit. esse usum ac consuetudine receptam. Contra Valent. to. 3. 2. d. 6. q. 2. p. 10. Cuchum, Vivald. & alios, qui dicant non esse usum & consuetudine receptam.

3. Respondeo ad secundum secundò, teneri ad hoc istiusmodi pensionarios sub amissione fructuum, seu onere non faciendi fructus suos, & eos perceptos restituendi. Azor, Garc, Lott, *ll. cit.* juxta ipsa verba dictæ constitutionis Piana. Et quidem cum proportione ad beneficiatum omitentem horas canonicas, ita ut sicut ille, si omnes horas unius diei omitat, amittit fructus correspondentes illi diei; ita etiam pensionarius ille omitens dictum officium unâ die, amittat fructus, seu partem pensionis correspondentem illi diei. Azor. *loc. cit.* itidem juxta eandem constitutionem utpote in quam, postquam declarasset Papa, qualiter amissio illa fructuum ob omisum officium canonicum à beneficiato adaptanda & proportionanda singulis diebus, & omisionibus, subjungit: pari modo ad dicendum officium B. Virginis se obligare pensionarios. Idem sentit Barbof. *loc. cit.* ubi ait, teneri hos pensionarios sub eadem pœna ad recitandum hoc officium B. Virginis, sub qua tenentur beneficiati recitare horas canonicas, teneri quoque sub mortali peccato tales pensionarios ad recitandum dictum officium B. V. ex Graff. l. 2. c. 50. tradit Lott. *loc. cit.*

4. Varias nihilominus limitationes harum binarum responsonum ex Bonacina *de horis can. d. 1. q. 2. p. 4. n. 7. & 8.* adducunt Ventrigl. & Barbof. *ll. cit.* Primò, quòd si pensio reservata in caput seu personam unius in commodum alterius, ille solus teneatur dicere officium, in cujus commodum pensio constituta. Secundò, non teneri illum ad recitandum hoc officium, cui confertur pensio absque prævia conditione status clericalis, etiam si is alias esset regularis. Tertio, quòd, qui ut clericus percipit pensionem, satisfacere possit recitando horas canonicas; quin & quòd talis pensionarius sacris initiatus, vel habens præter pensionem beneficium, satisfaciatur sola recitatione horarum. Quibus adde limitationem illam; quòd dicta constitutio Piana loquatur de eo tantum, qui pensionem ut clericus percipit, ita ut percipiens pensionem titulo sæculari non teneatur recitare dictum officium, sive sit pauper, sive dives, sive pensio excedat sexaginta ducatos, sive non. Garc. *loc. cit.* n. 68. contra Vegam perperam pro se citantem Rodriguez, Econtra tamen etiam has binas ampliationes subjungit Barbof. *loc. cit.* n. 14. ex eodem Bonacina, nimirum eum, qui cessit pensioni solum in parte, non deobligari à recitatione dicti officii (secus ac ille, qui in totum liberaliter cessit pensioni) quia adhuc titulo clericali possidet pensionem. Idemque, hoc est, teneri adhuc recitare illud

officium tanquam probabile videri Bonacina de eo, qui concessit redimi pensionem, accepta nonnullorum, pura sex vel quinque annorum anticipatâ solutione.

Questio 538. An pensionarius ratione pensionis teneatur ad residentiam, vel servitium per se, vel alium præstandum in Ecclesia?

Respondeo negativè: Idque etiam si intitulus esset. Ventrigl. *loc. cit.* n. 91. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 5. n. 11. qui plures alios refert. Quod tamen intelligendum, nisi pensio assignata esset in stipendium, v. g. pro pulsandis campanis & similibus. Ventrigl.

Questio 539. An pensionarius id, quod sibi ex pensione superest, teneatur ex justitia in pios usus impendere; an verò possit pro libitu disponere de fructibus ex pensione perceptis, quin & testari?

Respondeo ad primum: Non convenire in hoc AA. nam affirmant aliqui cum Nav. *de rediv. Eccles. q. 1. n. 74.* apud Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 4. pensionarium non secus ac beneficiatum ad hoc compellendum esse, eò quòd pensio sit quædam portio ex fructibus beneficii detracta; fructus autem beneficiorum cum hoc onere ad quolibet perveniant, ut quidquid ex ipsis supererit, in pios usus cerogetur. Econtra durior videtur aliis hæc Navarri sententia, & oppositum censent Azor *loc. cit.* citans Covarr. *de testam. c. cum in officio, n. 6.* Gig. *de pens. q. 52.* Paul. Rom. *de pens. q. 8. vers. 10.* Redoan. *de spol. clericor. q. 5. §. 1. n. 27. & 28.* eò quòd, quidquid sit de beneficiatis, pensionarius nullo jure canonico communi id facere compellatur; cum pensio detur tantum in alimentum vitæ necessarium, & non ratione ministerii alicujus spiritualis, adeòque, si quid ex hoc alimento supererit, ipsi acquiratur, & nulli alteri ex justitia debeatur.

2. Resp. ad secundum: Similiter in hoc non convenire AA. nam posse de fructibus pro libitu disponere pensionarium negant Nav. *loc. cit.* Sarmient. *de rediv. Eccles. p. 3. c. 5. n. 7.* affirmant econtra Azor *l. c.* citans Covar. Gig. *ubi ante,* ad quos accedit Castrop. *de benef. d. 1. p. 11. §. 8. n. 3.* eò quòd jura id vetent solum de beneficiatis: quin & ne quidem de omnibus beneficiatorum bonis statuant jura, sed pro iis tantum, quæ ratione & jure Ecclesiæ acquirunt, quia hæc tantum sunt, quæ in Ecclesiæ usum converti debent, vel successori in beneficio relinquunt: at pensionarius neque sit beneficiatus, neque fructus percipiat jure Ecclesiæ, sed jure resignationis, gratitudinis, aut simili sibi in alimentum & vitæ subsidium concessio. Castrop. *loc. cit.* proinde nec obstat, quòd ex beneficiorum fructibus percipiuntur pensiones, adeòque videantur obvenire pensionariis cum eodem onere, quo fructus beneficiorum beneficiato; cum, ut dictum, pensionarius non percipiat pensionem ratione & jure Ecclesiæ, cui inserviat, sed ut portionem quandam ad vitæ sustentationem necessariam. Azor *loc. cit.* Hinc

3. Respondeo ad tertium: Testari posse pensionarium de dictis fructibus, affirmant ex eadem ratione iidem AA. Azor. *loc. cit.* (quamvis *cit. l. 8. c. 3. q. 8.* teneat contrarium cum Redoan. *de spol. clericor. q. 2.*